

Onderwerp Opvanglocatie Canadalaan

Steller/telnr.	5.1.2e / 5.1.2e	Bijlagen4 Directeur	5.1.2e	Fatale datum 10-12-2024
Registratienummer	347990-2024			
Portefeuillehouder	Molema Overlegd met			
Voorstel voor agendering	☐ Discussiedeel ☒ Conformdeel			
Classificatie	☐ Openbaar ☒ Intern ☐ Vertrouwelijk ☐ Geheim			
Publiciteit	☐ Persbericht ☐ Persconferentie: ☒ Geen publiciteit, want			
Langetermijn agenda (LTA)	LTA ja: ☐ Maand ☐ Jaar			
Raad	LTA nee: ☒ Niet op LTA			

Voorgesteld collegebesluit

Het college en de burgemeester, ieder voor zover het zijn bevoegdheid betreft besluiten:

1. in te stemmen met het verzoek van het COA om de Canadalaan 1 in te zetten als opvanglocatie voor maximaal 60 alleenreizende minderjarige vreemdelingen (AMV) voor de duur van tenminste 3 jaar;
2. het veiligheidsplan als voorschrift aan de nog aan te vragen vergunning te verbinden zodat handhaving mogelijk is bij niet-naleving van het plan;
3. de bestuursovereenkomst met het COA ten aanzien van de opvanglocatie te ondertekenen;
4. mevrouw M. Molema, wethouder van asielzaken, te machtigen de bestuursovereenkomst met het COA te ondertekenen namens de gemeente Groningen;

Samenvatting

Sinds 2023 vangt de gemeente Groningen circa 100 minderjarige asielzoekers (AMV) op. Dit doen we omdat we fatsoenlijke, menswaardige opvang willen bieden aan kinderen die alleen op de vlucht zijn. Van de 100 minderjarige asielzoekers verblijven er momenteel 60 in de noodopvanglocatie in Hanzeplaza (Protonstraat). Deze locatie is niet geschikt (te maken) voor permanente opvang. De locatie Canadalaan 1 zou (na verbouwing) wel als duurzame opvanglocatie voor 60 AMV'ers kunnen dienen. Voorafgaand aan dit voorstel heeft er een informatiebijeenkomst plaats gevonden met de omgeving en zijn er gesprekken gevoerd met scholen en ondernemers rondom de locatie, conform het participatietraject dat uw college op 22 oktober jl. heeft vastgesteld. In dit traject hebben we geprobeerd om eventuele zorgen van omwonenden vroegtijdig te bespreken en input op te halen. Deze input wordt meegewogen in dit collegebesluit.

Op basis van de evaluatie van het participatietraject en de informatiebijeenkomst (zie bijlage 1) voor het verslag van deze bijeenkomst) wordt uw college geadviseerd om in te stemmen met het gebruik van de Canadalaan 1 als duurzame opvang voor AMV's.

Vervolg voorgesteld collegebesluit

Aanleiding en doel

Zoals in de samenvatting beschreven, vangt de gemeente sinds 2023 circa 100 alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV) op. Van deze groep verblijven er momenteel 60 in de noodopvanglocatie Hanzeplaza. Daarnaast worden 40 AMV's opgevangen op een noodopvanglocatie aan de Europaweg, die hiervoor niet geschikt is. Op deze locatie verblijven namelijk ook 310 reguliere asielzoekers. De 40 jongeren aan de Europaweg zullen verhuizen naar het AZC aan de Sint Petersburgweg zodra deze locatie gereed is, naar verwachting in het voorjaar van 2025.

Voor de AMV's die momenteel in Hanzeplaza verblijven, is onderzocht of deze locatie omgebouwd kan worden tot een meer permanente opvanglocatie. Dit blijkt echter niet haalbaar, onder andere vanwege het gebrek aan daglicht, zoals vastgesteld tijdens een schouw door het COA (zie bijlage 2 voor de memo van het COA). Bovendien is in september 2023 aan omwonenden gecommuniceerd dat deze locatie maximaal twee jaar als noodopvanglocatie zal worden ingezet.

In samenwerking met het COA heeft het programma Nieuwkomers meerdere alternatieve locaties onderzocht. Na een schouw is de Canadalaan als meest geschikte optie naar voren gekomen. Hierbij is ook rekening gehouden met een evenwichtige spreiding van opvanglocaties in de stad.

Kader

Regionale bestuursovereenkomst

Het kader wordt gevormd door de regionale bestuursovereenkomst 2025-2026 die op 17 juni 2024 door de Groninger gemeenten en het Rijk is ondertekend (bijlage 3). Deze overeenkomst is een vervolg op de bestuursovereenkomst 2023-2024 en regelt de voorgenomen opvangactiviteiten voor de komende jaren ten aanzien van (minderjarige) asielzoekers en Oekraïense ontheemden. Specifiek voor de gemeente Groningen is hierin opgenomen dat wij 960 asielzoekers opvangen, waarvan 110 AMV's. Het betreft hier duurzame opvangplekken. De genoemde aantallen in de bestuursovereenkomst komen overeen met onze opvangopgave zoals omschreven in de Spreidingswet. Deze wet geeft gemeenten een expliciete wettelijke taak om asielopvangvoorzieningen mogelijk te maken. Doel daarbij is om te komen tot een evenwichtige verdeling van asielzoekers over Nederland. Om aan de genoemde aantallen in de regionale bestuursovereenkomst (en Spreidingswet) te kunnen voldoen is programma Nieuwkomers op zoek gegaan naar een aantal (permanente) opvanglocaties in de gemeente. Daarbij realiseren we met de uitbreiding van de Sint Petersburgweg al een groot deel van onze opgave, te weten 600 asielzoekers, waarvan 50 AMV's. Een tweede geschikte locatie voor AMV opvang, waarbij er rekening wordt gehouden met een spreiding over de stad, is het pand aan de Canadalaan 1, wat plek biedt aan 60 AMV's.

Bestuursovereenkomst gemeente Groningen en het COA

Om de samenwerking tussen de gemeente en het COA formeel te bekrachtigen is een bestuursovereenkomst opgesteld (bijlage 4). Deze overeenkomst regelt de samenwerking tussen beide partijen voor de vestiging en exploitatie van de opvanglocatie. Het bevat een aantal belangrijke onderdelen die gericht zijn op het vastleggen van wederzijdse verplichtingen, verantwoordelijkheden en voorwaarden voor de opvang van alleenreizende minderjarige asielzoekers.

Mogelijke oplossingen

Met de inzet van de Canadalaan als potentiële duurzame opvanglocatie voor 60 AMV's in combinatie met de 50 nog te realiseren plekken aan de Sint Petersburgweg, wordt voldaan aan de in de regionale bestuursovereenkomst afgesproken aantal opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Tevens wordt stabiliteit gecreëerd voor de AMV's die nu op Hanzeplaza verblijven.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Direct na het besluit van uw college op 22 oktober om de Canadalaan 1 aan te wijzen als potentiële opvanglocatie voor AMV's zijn omwonenden en belanghebbenden per brief op de hoogte gesteld van de voorgenomen plannen. In deze brief hebben wij omwonenden en belanghebbenden geïnformeerd over de komst van de opvanglocatie en hen gevraagd mee te denken over die thema's die voor hen van belang zijn. Omwonenden konden dit onder meer doen door aandachtspunten en suggesties per mail met ons te delen.

Noemenswaardig is dat de binnengekomen aandachtspunten en suggesties overwegend constructief van aard zijn. Een substantieel deel van de reacties komt van omwonenden die aangeven positief tegenover de voorgenomen plannen te staan. Zij geven aan dat zij zowel nu als in de toekomst graag mee willen denken over het realiseren van een veilige haven voor deze jongeren. Voorafgaand aan de informatiebijeenkomst zijn het COA en de gemeente Groningen gezamenlijk in gesprek gegaan met diverse belanghebbende partijen, waaronder de bewonersvereniging van de Canadalaan, de directies van de naast gelegen scholen en de ondernemersvereniging.

Bewonersvereniging Canadalaan:

Onder de leden van de vereniging heeft een inventarisatie plaatsgevonden over hoe zij tegenover de komst van de opvanglocatie staan. Hieruit kwamen veel inhoudelijke vragen die wij vervolgens al leidraad gebruikt hebben voor de informatiebijeenkomst van 25 november jl. (bijlage 1). Daarnaast stellen zij enkele maatregelen voor die de acceptatie van de komst van de locatie kunnen vergroten. Hieronder gaan wij dieper in op deze maatregelen:

- **Periodieke afstemming; contact, evaluatie, gang van zaken**

Het bestuur denkt dat er regelmatig overleg met betrokkenen moet zijn: wijkagent, COA, winkeliers, vertegenwoordigers Canadalaan, scholen en Gyas, gemeente.

Verder moet duidelijk zijn wat de rollen van COA en gemeente zijn, en wie contactpersonen zijn met wie omwonenden contact op kunnen nemen. Naam, telefoon, email. OOK BUITEN KANTOORUREN, IN AVOND EN WEEKEND

Wij wensen een evaluatie na één jaar in plaats van na drie jaar.

In bovenstaande wens wordt voorzien met het 'omgevingsoverleg' wat vanaf de opening van de locatie, 6-wekelijks door het COA georganiseerd wordt. Alle bovenstaande partijen worden hiervoor uitgenodigd, in dit overleg wordt de dagelijkse gang van zaken rondom de locatie besproken en geëvalueerd. Dit overleg werkt dan ook als doorlopende evaluatie zodat er tijdig geanticipeerd kan worden op eventuele misstanden. Het COA werkt met deze doelgroep met een 24 urenbezetting op locatie van zowel COA-medewerkers als beveiligers, voorafgaand aan de opening wordt het telefoonnummer en emailadres van de locatie gedeeld met de buurt. Dit nummer is 24/7 bereikbaar voor omwonenden.

- **Veiligheid inrichting omgeving**

Gevoel van (on-)veiligheid is verbonden aan de inrichting van de fysieke omgeving. Zo is bijv. het deel van de Canadalaan bij no.1 nogal donker, evenals de onderdoorgang van het viaduct. Maatregelen die wij voorstellen zijn;

- *Verbeteren verlichting begin Canadalaan, park en onderdoorgang viaduct.*
- *Regelmatig bij snoeien hagen op grasvelden*
- *Regelmatige surveillance*

Om de omwonenden in bovenstaande wens tegemoet te komen zijn wij voornemens om voorafgaand aan de opening een 'Schouw' te organiseren in de omgeving van de Canadalaan 1. Door samen met omwonenden en collega's van diverse afdelingen (OOV, stadsbeheer, gebiedsteam) in kaart te brengen wat de fysieke aandachtspunten in de omgeving van de Canadalaan 1 zijn kunnen deze nog voor de opening van de locatie aangepast worden. Het beveiligingsbedrijf Trigion voert in opdracht van het COA mobiele surveillance rondes uit in de omgeving van de Canadalaan.

- **Gebruik en capaciteit sportveldje tegenover no 1**

Met 60 jongeren op no 1 is de kans groot dat buurt het basketbalveld/voetbalkooi/ghettogym' (de sporttoestellen) naast de Tamarisk kwijt is aan deze jongeren. Dat is ze gegund. Wij willen dat de gemeente maatregelen neemt om voor ieder deze sportmogelijkheid in de wijk te behouden. Mogelijke maatregelen zijn;

- *Opknappen en aantrekkelijk maken van de buitenruimte en omgeving van no 1.*
- *Uitbreiden van faciliteiten*
- *Maken van afspraken rond gebruik*

Het COA is verantwoordelijk voor het beheer van het volledige perceel van Canadalaan 1, zij zijn de buurt graag ter wille wat betreft het opknappen en aantrekkelijk maken van de buitenruimte op dit terrein. Daarnaast zullen er in de komende maanden met diverse partijen werkafspraken gemaakt worden zo ook met de overige gebruikers van het sportveldje.

Scholen:

In de directe omgeving van de Canadalaan 1 bevinden zich 2 basisscholen, de reguliere basisschool de Tamarisk en de Fiducia school voor speciaal onderwijs. Direct na het besluit van uw college op 22 oktober om de Canadalaan 1 aan te wijzen als potentiële opvanglocatie is er contact gezocht met de directies en bestuurders van beide scholen. Zo hebben het COA en de gemeente Groningen aangeboden om extra informatiebijeenkomsten te organiseren voor de ouders met kinderen op de beide scholen. Beide scholen hebben vooralsnog aangegeven hier geen behoefte aan te hebben, wat niet wegneemt dat zowel het COA als medewerkers van programma nieuwkomers beschikbaar blijven mocht dit in de toekomst wijzigen. Wel hebben zij reeds aandachtspunten gedeeld met het COA. Een belangrijk aandachtspunt is de verkeersveiligheid in de Canadalaan, afspraken hieromtrent zullen bij een positief besluit van uw college worden opgenomen in het veiligheidsplan.

Ondernemers:

Ook met de ondernemers is voorafgaand aan de informatiebijeenkomst contact geweest. Met behulp van de voorzitter van de ondernemersvereniging van het Overwinningssplein is uitgevraagd of er behoefte was aan aanvullende informatie of contact meer specifiek gericht op ondernemers. Deze behoefte bleek beperkt aanwezig; één ondernemer wil graag verdere afstemming met het COA om afspraken te maken over onder andere contact in het geval van overlast. Met deze ondernemer zijn medewerkers van het COA en de gemeente Groningen in gesprek gegaan.

Informatiebijeenkomst 25 november:

Als basis voor het programma van deze bijeenkomst hebben wij de vragen en suggesties gebruikt die omwonenden per mail met de gemeente en het COA gedeeld hebben. Deze vragen en suggesties gingen veelal over de begeleiding van de jongeren, en zorgen over overlast en veiligheid. Een verslag van deze bijeenkomst vindt u in bijlage 1.

De informatiebijeenkomst is goed verlopen, er zijn circa 90 omwonenden geweest waaronder een afvaardiging van de bewonersvereniging van de Canadalaan en de wijkraad Corpus den Hoon.

De avond was als volgt opgebouwd:

- Een plenair deel waarin vragen van omwonenden beantwoord werden door wethouder Molema, de regiomanager van het COA, de gebiedsmanager veiligheid, en de locatiemanager van Hanzeplaza/Canadalaan.
- Een informeel deel waar omwonenden in gesprek konden met medewerkers van het COA, de gemeente Groningen en Nidos (voogdij organisatie).

Inhoudelijk vormden de gestelde vragen een mix van kritische en praktische vragen met hier en daar een positieve noot. Wel zijn er duidelijk zorgen bij omwonenden over de veiligheid en leefbaarheid na de komst van deze locatie. Na een positief besluit van uw college zal het COA trachten deze zorgen te verminderen. Zowel door te investeren in goede contacten en afspraken met omwonenden als door het opstellen van een veiligheidsplan voor deze locatie. Een concept van dit veiligheidsplan vindt u in bijlage 4.

Financiële consequenties

Alle kosten voor de realisatie en exploitatie van de opvang worden gedragen door het COA.

Daarnaast kan de gemeente Groningen dankzij de spreidingswet voor deze locatie aanspraak maken op een tegemoetkoming voor het realiseren van bijzondere opvangplaatsen. Voor de realisatie van bijzondere opvangplaatsen, bijvoorbeeld voor AMV's geldt hiervoor een vergoeding van 2.000 euro per opvangplaats. Deze vergoeding zal ambtshalve verstrekt worden aan het einde van de wetscyclus van de spreidingswet, in juni 2026. De voorwaarden hiervoor worden nader uitgewerkt. Hier volgt in december 2024 nadere communicatie over richting gemeenten. Aangezien er geen bestedingsplicht geldt voor deze middelen vallen ze normaliter bij de jaarrekening vrij t.g.v. de algemene middelen.

We gaan echter onderzoeken of het van meerwaarde is om een nieuwkomersreserve in te stellen waar o.a. deze vergoeding onderdeel van kan zijn. Deze reserve is bedoeld om eventuele extra kosten die voortvloeien uit de opvang, zoals kosten voor bijstand of aanvullende ondersteuning, te financieren. Op deze manier kunnen we gericht en transparant invulling geven aan de middelen, met oog voor zowel huidige als toekomstige uitgaven. Tevens voorkomen we zo ook dat de indruk wordt gewekt dat de gemeente geld verdient aan het opvangen van asielzoekers. Een voorstel tot aanpassing van de gemeentelijke begroting zal eventueel te zijner tijd via een verzamelvoorstel begrotingswijzigingen worden aangeboden.

Overige consequenties

Veiligheid

Een dynamisch veiligheidsplan wordt opgesteld in samenwerking met het COA en de politie, gericht op de interne veiligheid en de veiligheid in de omgeving (bijlage 5). Dit met als doel preventief en adequaat optreden zodat overlast en veiligheidskwesties zo veel mogelijk worden voorkomen. Tevens zijn afspraken gemaakt om de samenwerking tussen de veiligheidsketen, het COA en de omgeving zo goed mogelijk te faciliteren. De situatie rondom de Canadalaan wordt gemonitord en geëvalueerd zodat vroegtijdig gereageerd wordt bij het ontstaan van veiligheidsrisico's.

Tevens is het advies aan uw college om het integrale veiligheidsplan als voorschrift aan de vergunning te verbinden. Door het veiligheidsplan als vergunningsvoorwaarde vast te leggen, beschikt de gemeente over een instrument om handhavend op te treden indien de afspraken niet worden nageleefd. Hiermee wordt niet alleen de veiligheid gewaarborgd, maar ook het vertrouwen van de omgeving versterkt.

Vergunningen toezicht en handhaving:

Het pand aan de Canadalaan 1 heeft op dit moment een kantoorfunctie. Om dit pand geschikt te maken voor opvang van de minderjarige asielzoekers is een functiewijziging nodig. De aanvraag hiervan kan pas na een definitief besluit van uw college worden ingediend.

Samenloop 'social hub' Paterswoldseweg 139:

Zoals u bekend, zijn er plannen om stichting Werkpro te herhuisvesten aan de Paterswoldseweg 139 (pand Century), op zo'n halve kilometer van de Canadalaan. Deze locatie biedt WerkPro de kans tot integrale herhuisvesting van het leeuwendeel van haar sociale projecten, waaronder het Twaalfde huis. Het Twaalfde huis biedt dagbesteding aan dak- en thuislozen en mensen met zware verslavingsproblematiek. Deze samenloop van ontwikkelingen kan aanleiding geven tot vragen rond de betreffende doelgroepen. Samen met de betrokken partijen COA en WerkPro hebben we de raakvlakken tussen beide voorzieningen in beeld gebracht. Dit leidt tot de voorlopige conclusie dat er met goede concrete werkafspraken geen reden is tot zorg, en er derhalve geen aanleiding is de voornemens te wijzigen.

Veiligheidsplan AMV

Een dynamisch veiligheidsplan wordt opgesteld in samenwerking met het COA en de politie, gericht op de interne veiligheid en de veiligheid in de omgeving. Dit met als doel preventief en adequaat optreden, zodat overlast en veiligheidskwesties zoveel mogelijk worden voorkomen. Tevens zijn afspraken gemaakt om de samenwerking tussen de veiligheidsketen, het COA en de omgeving zo goed mogelijk te faciliteren. De situatie rondom de Canadalaan wordt gemonitord en geëvalueerd, zodat vroegtijdig gereageerd wordt bij het ontstaan van veiligheidsrisico's.

Sociale beheersmaatregelen Twaalfde Huis

Sociale veiligheid speelt een belangrijke rol bij de activiteiten van WerkPro. De ervaring leert dat de omgeving hinder kan ervaren van mensen die gebruik maken van het Twaalfde Huis, bijvoorbeeld door onbegrepen gedrag. Met WerkPro stellen we hiertoe een pakket maatregelen op, zowel voor het terrein als in de omgeving, om eventuele overlast zoveel mogelijk te beperken en tegen te gaan. Dit doen we door de sociale beheersmaatregelen structureel te borgen. Daarbij kijken we onder andere naar de financiële middelen, want sociale beheersmaatregelen zijn essentieel voor maatschappelijk draagvlak in de omgeving van Paterswoldseweg 139, specifiek door de samenloop met de huisvesting AMV aan de Canadalaan 1. Het maatschappelijk draagvlak in de omgeving, waar het Twaalfde Huis zich mogelijk vestigt, moet voldoende zijn om onrust en overlast bij de inwoners en de ondernemers in de omgeving zoveel mogelijk te beperken, dan wel te mitigeren. Deze beheersmaatregelen maken we daarom mede op basis van een inloopbijeenkomst die op korte termijn door WerkPro in samenwerking met onze gemeente wordt georganiseerd, en waarop we in gesprek gaan met onder meer de omwonenden, de Wijkraad Grunobuurt, Bedrijventerreinvereniging Martini Trade Park, de Van Lieflandschool en Martiniplaza.

Vooraf wordt de omgeving per brief over dit voornemen geïnformeerd. Een 'natuurlijke' beheersmaatregel zien we in de verbinding met de binnenstad via de Paterswoldseweg, die als hoofdweg niet door de wijken voert. Ook zal naar verwachting binnen het totale pand het Twaalfde Huis gevestigd aan de zijde van de zuidelijke ringweg, met naar verwachting de minste de impact op de omgeving. Voorts zoekt WerkPro actief de verbinding met partijen in de directe omgeving om gezamenlijk op te trekken als sociale partners.

Ambtelijk advies (weging mogelijkheden, draagvlak en consequenties)

Gelet op de huidige opvangcrisis en de dringende behoefte aan opvangcapaciteit, wordt geadviseerd om de Canadalaan 1 in te zetten als noodopvanglocatie voor maximaal 60 AMV's voor de duur van tenminste 3 jaar. Dit advies sluit aan bij de recent afgesloten regionale bestuursovereenkomst tussen de Groninger gemeenten en het Rijk, waarin concrete aantallen zijn vastgelegd voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden binnen onze gemeente. Het besluit om de noodopvang in te zetten, vloeit derhalve logischerwijs voort uit de gemaakte afspraken en draagt bij aan het nakomen van de in de bestuursovereenkomst (en Spreidingswet) genoemde verplichtingen.

Het voorstel om Canadalaan 1 in te zetten als alternatieve locatie voor Hanzeplaza is met collega's van diverse beleidsterreinen (*onderwijs, veiligheid, communicatie, VTH*) besproken. Vanuit deze beleidsterreinen komen geen zwaarwegende bezwaren naar voren ten aanzien van de inzet van het pand aan de Canadalaan 1 als duurzame opvanglocatie voor AMV'ers. Ook blijkt uit het verloop van het participatie traject en de daarin verzamelde suggesties en ideeën van omwonenden dat er naast zorgen van omwonenden in deze buurt ook ruimte is om draagvlak te creëren voor deze opvanglocatie. Om dit draagvlak te vergroten kunnen de door de omwonenden gedane suggesties grotendeels eenvoudig ingewilligd dan wel verder uitgewerkt worden. Hierbij is het van cruciaal belang dat de met de buurt gemaakte afspraken ook in de maanden voorafgaand aan de opening en daarna door zowel het COA als de gemeente Groningen worden nagekomen.

Publiciteit

Na akkoord van uw college zal programma Nieuwkomers in samenwerking met het COA omwonenden per brief informeren over het genomen besluit. In deze brief zal ook worden weergegeven hoe er met de gedane suggesties omgegaan wordt.

- Het COA organiseert op 30 december aanstaande een inloop op Hanzeplaza,. Omwonenden van de Canadalaan zullen worden uitgenodigd om alvast kennis te maken met de jongeren.
- Half januari organiseert de gemeente Groningen een schouw met omwonenden om te onderzoeken welke maatregelen in de omgeving kunnen bijdragen aan een groter veiligheidsgevoel.

Vervolg

Nadat uw college heeft ingestemd met de besluitpunten genoemd in het dictum zal de buurt hierover geïnformeerd worden middels de onder het kopje publiciteit beschreven brief. Kort daarna zal het COA middels een BOPA een functiewijziging aanvragen. Na vergunningverlening zal het COA het pand aan de Canadalaan intern verbouwen tot opvanglocatie. Naar verwachting zullen half april 2025 de jongeren verhuizen naar de Canadalaan. Kort daarna (naar verwachting gedurende de meivakantie) zal het COA opnieuw een open dag organiseren en omwonenden uitnodigen op locatie.

Lange Termijn Agenda

N.V.T.